

НАРЕДБА № 86 от 22.07.2013 г. за придобиване на квалификация по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“

Обн. - ДВ, бр. 72 от 16.08.2013 г., в сила от 16.08.2013 г.

Издадена от министъра на образованието и науката

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 813020 „Инструктор по спортно-туристическа дейност“ от област на образование „Услуги за личността“ и професионално направление 813 „Спорт“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 813020 „Инструктор по спортно-туристическа дейност“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на четвърта степен на професионална квалификация за специалността 8130201 „Спортно-туристическа дейност“.

Чл. 3. Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковата програма по чл. 10, ал. 3, т. 4 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебни планове и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II

Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определят професионалните компетенции в края на обучението по професията, които гарантират на обучаемия възможност за упражняване на професията 813020 „Инструктор по спортно-туристическа дейност“.

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“ определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото минимално образователно равнище, описанието на професията, целите на обучението, резултатите от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Учебните планове и учебните програми за обучение по професията, действащи към влизане в сила на тази наредба, се прилагат до влизане в сила на учебните планове по чл. 3.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: Анелия Клисарова

Приложение към чл. 2
Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация
по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“

Професионално направление:		
813	Спорт	
Наименование на професията:		
813020	Инструктор по спортно-туристическа дейност	
Специалност:		Степен на професионална квалификация:
8130201	Спортно-туристическа дейност	Четвърта
Ниво на квалификация според Европейската квалификационна рамка (ЕКР) – 4		Ниво на квалификация според Националната квалификационна рамка (НКР) – 4

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години

За придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО, утвърден със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г.; изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 8.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 9.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009 г., Заповед № РД-09-621 от 18.05.2010 г., Заповед № РД-09-1728 от 1.12.2010 г., Заповед № РД-09-748 от 13.06.2011 г., Заповед № РД-09-1805 от 9.12.2011 г., Заповед РД-09-638 от 23.05.2012 г. и Заповед № РД-09-59 от 21.01.2013 г., актуализирана със Заповед № РД-09-182 от 25.02.2013 г., входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години, е завършено средно образование.

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“ не се изисква обучаваните да притежават професионална квалификация или професионален опит по други сродни професии.

За лица с професионален опит или с проведено професионално обучение по други професии от професионално направление 813 „Спорт“ е необходимо надграждащо обучение, което включва усвояване на компетенции, които кандидатът за обучение не притежава. Съдържанието на обучението се

определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по съответните професии.

Професионалното обучение и придобиването на квалификация по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“ - четвърта степен на професионална квалификация, се извършват при спазване на разпоредбите на Закона за физическото възпитание и спорта, Закона за туризма, на нормативните документи на Министерството на младежта и спорта, на българските спортни федерации, на Българския туристически съюз и на Българската федерация по туризъм.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Инструкторът по спортно-туристическа дейност може да работи в спортни клубове, спортни федерации, национални спортни организации или фирми, предлагащи спортно-туристически услуги.

Той изпълнява задълженията си като член от професионалния екип съгласно изискванията на спортната организация или фирмата (предприятието), в която работи. Участва при планиране, организиране и извършване на възложените му от работодателя трудови дейности. Подпомага обучението и провеждането на спортно-туристическите дейности. Участва в планирането, организирането и провеждането на спортно-туристически дейности, като: социални, материално-технически, логистични, информационни, комуникационни, управленски и маркетингови.

Трудовите дейности, които изпълнява инструкторът, са: подготвителни, основни и заключителни.

Подготвителни дейности:

- планира, организира и участва съвместно с помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност и други представители на фирмата (предприятието) в срещи с други институции и партньори във връзка с организирането и провеждането на спортно-туристически дейности;

- запознава се и анализира извършените от помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност и други лица предварителни проучвания, свързани с предпочитанията, психо-физическите особености и здравословното състояние на кандидатите за участие в спортно-туристическите дейности;

- разработва фирмена концепция за структурата и насочеността на спортно-туристическата дейност, в зависимост от предпочитанията на клиентите, географските особености и наличните природни и антропогенни ресурси и обекти за спортно-туристическа дейност; предлага концепцията за утвърждаване от ръководството на фирмата;

- съобразено с приетата концепция за структурата и насочеността на спортно-туристическата дейност разработва тренировъчни планове, учебно-тренировъчни или приоритетни тренировъчни програми за спортно-туристически дейности;

- запознава се с техническите характеристики и параметри на новите спортни и туристически съоръжения, уреди и други технически средства и

аксесоари, необходими за провеждане на различни по съдържание и насоченост спортно-туристически занимания;

- на базата на фирмената концепция за структурата и насочеността на спортно-туристическата дейност и на приетите тренировъчни планове, на учебно-тенировъчни или приоритетни тренировъчни програми за спортно-туристически дейности, както и съобразено с природните ресурси и спортната МТБ, възлага на помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност да разработи организационни планове за провеждане на спортно-туристически дейности и мероприятия;

- предлага на фирменото ръководство организационните планове за провеждане на спортно-туристически дейности и мероприятия и участва в утвърждаването им;

- проверява съвместно с помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност подготовката на тренировъчните зали и санитарно-хигиенните възли, на откритите спортни съоръжения или терени за спортно-туристически дейности за съответствието им към изискванията на действащите стандарти и правила;

- възлага на помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност провеждането на инструктаж на трениращите за безопасна работа с уредите и съоръженията по време на спортно-туристическите дейности;

- предлага идеи и участва в изготвянето на информационни и рекламни материали;

- запознава желаещите да тренират с възможностите за спортно развитие и реализация, с изискванията на условията за тренировъчна и спортно-състезателна дейност и им представя информационни материали.

Основни дейности:

- установява професионален контакт с ръководството на фирмата, с помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност и със занимаващите се;

- съвместно с помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност извършва окончателна преценка за формиране на подходяща група за подготовка и провеждане на спортно-туристически мероприятия съобразно индивидуалните възрастови психо-физически особености и координационно-двигателни способности на лицата и тяхната комуникативност с цел създаване на добра вътрешна организация в групата и безопасност на дейностите;

- при необходимост (отсъствие или невъзможност на помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност) запознава участниците с характеристиките и параметрите на спортните уреди и другите технически средства и аксесоари за провеждане на съответната спортно-туристическа дейност;

- при необходимост демонстрира начина на изпълнение на отделни елементи от спортно-туристическата дейност;

- възлага на помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност или лично следи за функционалното състояние на участниците;

- изпълнява предписанията на медицинските лица за режима на възстановяване на занимаващите се след травми или заболяване и за динамиката при подновяване на заниманията със съответната спортно-туристическа дейност;

- взема решение при необходимост и дава указания на помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност да коригира изпълнението на индивидуалните тренировъчни програми на участниците;
- изготвя съвместно с помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност програми за възстановяване след тренировъчно или състезателно натоварване при различните спортно-туристически дейности, както и за осигуряване на оптимални условия на почивка;
- дава организационно-методически указания на помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност и на участниците в рамките на своите правомощия.

Заклучителни дейности:

- контролира извършения от помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност индивидуален и групов анализ на постигнатите резултати в отделните тренировъчни занимания или на определен етап от подготовката; при отсъствие на помощник-инструктор по спортно-туристическа дейност сам извършва тази дейност; запознава ръководството на фирмата с постигнатите резултати, ако това е предвидено;
- периодически проверява състоянието на спортната материална база;
- информира работодателя за необходимостта от съответни текущи и капиталови ремонтни дейности по възстановяване на спортните уреди и съоръжения;
- изготвя писмени отчети и доклад за проведената спортно-туристическа дейност съобразно утвърдения график или указанията на работодателя.

Особеностите и условията на труд изискват от инструктора по спортно-туристическа дейност да бъде дисциплиниран, наблюдателен, издръжлив при продължително физическо натоварване, лоялен и отговорен, с нагласа за точно и прецизно изпълнение на заповеди, инструкции и указания, да използва съвременна справочна и каталожна литература, професионален софтуер и компютър с интернет.

Инструкторът по спортно-туристическа дейност трябва да има умения за работа в екип, да притежава добри комуникативни умения и умения да решава конфликти.

При необходимост трябва да използва средствата за гасене на пожари и да оказва долекарска помощ.

При изпълнение на професионалните си задължения инструкторът изпълнява указанията, разпорежданията и заповедите на своя работодател.

Работното време на инструктора по спортно-туристическа дейност е нормирано, но поради спецификата на дейността в активния сезон се налага да работи в почивни и празнични дни или с удължено работно време, като възнаграждението му се регламентира съобразно действащото трудово законодателство.

Инструкторът по спортно-туристическа дейност изпълнява задълженията, които произтичат от изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд - глава втора „Общи изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд“, глава трета - „Задължения за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд“, на санитарно-хигиенните изисквания на регионалните здравни инспекции (РЗИ), както и на вътрешните правила, утвърдени от работодателя.

Инструкторът по спортно-туристическа дейност, преди да пристъпи към изпълнение на професионалните си задължения, преминава основен инструктаж за спазване на здравословните и безопасни условия на труд и за опазване на околната среда, за противопожарна безопасност и борба с пожари, за оказване на първа долекарска помощ и лична безопасност и обществени отговорности.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, които са придобили четвърта степен на професионална квалификация по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“, могат да продължат обучението си по други сродни специалности за придобиване на трета или четвърта степен на професионална квалификация от професионално направление 813 „Спорт“ по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“ при условията, предвидени от Закона за професионалното образование и обучение.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) 2011, утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика; изм. и доп. със заповеди № РД-01-204 от 28.02.2011 г., № РД-01-426 от 30.05.2011 г., РД-01-529 от 30.06.2011 г., № РД-01-533 от 30.06.2011 г., № РД-01-952 от 29.12.2011 г., № РД-01-586 от 6.07.2012 г. и № РД-01-1002 от 19.12.2012 г.

Придобилият четвърта степен на професионална квалификация по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“ може да заема длъжности от НКПД, включени в единична група 3422 „Спортни треньори, инструктори и сродни на тях“, 3423 „Фитнес инструктори и ръководители на програми за отдих и спорт“, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

Придобилият четвърта степен на професионална квалификация по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“ може да работи във всички спортни организации - юридически лица, които осъществяват тренировъчна, състезателна и организационно-административна дейност по един или няколко вида спорт и туристически дейности (практики), и да развива и популяризира физическото възпитание, спорта и туризма (спортни клубове, спортни федерации и национални спортни организации).

Лице, придобило четвърта степен на професионална квалификация по професията „Инструктор по спортно-туристическа дейност“, може да работи и на кораби за круизен туризъм, където има условия за провеждане на спортно-туристически дейности, в хотели, както и в други подходящи места, които се занимават с организиране на различни видове спортно-туристически дейности.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава социалното и икономическото устройство на страната, разбира действащите икономически отношения, процеси и явления, прави изводи за факторите, които ги пораждат;

- познава нормативната уредба за здравословни и безопасни условия на труд, работи със спортното и туристическото оборудване и със занимаващите се

в съответствие с основните правила за безопасна работа, не замърсява с работата си околната среда;

- разбира своята роля в професионалния екип, съдейства и търси помощ при изпълнение на възложените му задачи от работодателя или оказва съдействие и помощ на помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност;

- отнася се с чувство за отговорност при изпълнение на указанията, разпорежданията и заповедите от ръководните органи на спортната организация, институцията или фирмата;

- разбира своята роля в дейността на спортната организация, институцията или фирмата, в която работи, и се старее да повишава квалификацията си;

- осъществява ефективна комуникация с участниците в спортно-туристически дейности, с колегите и с прекия си ръководител;

- познава правата и спазва задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда;

- намира и съхранява информация в компютъра, създава документи с текст, графики и таблици, намира информация в интернет и ползва електронна поща;

- попълва бланки, изготвя справки, съставя протоколи и отчети за извършената работа и др.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление код 813 „Спорт“

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- прилага основните процедури (съгласно изискванията) за опазване на човешкия живот и околната среда в случай на природни бедствия (пожар, наводнение и др.), терористичен акт или друго необичайно събитие в местата за провеждане на спортно-туристическа дейност;

- познава нормативната уредба в системата на физическото възпитание, спорта и туристическата индустрия и други нормативни документи, които имат отношение към професията на инструктора по спортно-туристическа дейност;

- избира и прилага ефективни дейности за техническа и икономически изгодна експлоатация на спортните уреди и спортно-техническите съоръжения и екипировка, както и за тяхното съхранение и поддържане;

- познава структурата, устройството и функциите на националните и международните институции в областта на спорта (съюзи, спортни федерации, асоциации и др.), статута на съдийските колегии;

- прилага правилниците за провеждане на различни спортно-туристически дейности и състезания и други документи, регламентиращи организирането и провеждането на спортно-състезателната дейност;

- познава традициите и културните ценности на различните етноси, зачита културните и религиозните особености на обучаваните, без да проявява дискриминация по пол, религия, раса или вероизповедание.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професия код 813020 „Инструктор по спортно-туристическа дейност“ задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава теоретичните основи на различните видове спортно-туристически дейности, за които обучаващата организация има лиценз и извършва обучение (планински летни и зимни спортно-туристически дейности - пешеходен туризъм

и трекинг, ориентиране, алпинизъм, катерене на големи стени, спортно катерене, катерене на изкуствени катерачни стени, ледено катерене, боулдър катерене, via ferrata (екстремна разходка), каньонинг, планинско колоездене, спелеотуризм, приключенски тим билдинг, конен туризъм, алпийски ски, ски бягане, ски туризъм, ски алпинизъм, снегоходене, оф-роуд (разходка, която представлява обход на маркирани туристически пътища, като участниците се возят до трима души в джип), trail running, ловен туризъм, пейнтбол и др.; водни спортове и воден туризъм - рафтинг, рафтинг тим билдинг, каякинг (речен или морски), подводно ориентиране, подводен риболов, уиндсърфинг, кайтсърфинг, ветроходство, водни ски и др.; други - тенис на корт, плажни спортни игри, подвижни игри и спортни гимнастики, street fitness, бейз джъмпинг и др.) и тяхната професионална терминология;

- познава спецификата на отделните видове спортно-туристически дейности;

- познава технологията за осъществяване на обучение и тренировка по различните видове спортно-туристически дейности;

- познава методологията и технологията за разработване на документация, необходима за провеждане на спортно-туристически дейности - тренировъчни планове, спортни календари, тренировъчни разписания и др.;

- умее да борави със спортните уреди, съоръжения и екипировка, които са необходими за практическото провеждане на спортно-туристическите дейности;

- умее да провежда атрактивни тренировъчни занимания по различните видове спортно-туристически дейности;

- познава и прилага подходящи за възрастовите особености на занимаващите се тренировъчни подходи;

- оказва помощ при изпълнение на спортно-туристическите дейности на начинаещи и на напреднали, на лица от различни полове и от различни възрасти, както и на лица със специфични потребности;

- осигурява безопасност и сигурност на занимаващите се със спортно-туристически дейности;

- познава и изпълнява изискванията и условията за видовете застраховки (какви, защо и кога се правят).

4. Резултати от ученето

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
<i>Общи за професия код 813020 „Инструктор по спортно-туристическа дейност“</i>	
1. Организира и контролира спазването на правилата за здравословен и безопасен труд (ЗБУТ) и опазване на околната среда	1.1. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия за работа в спортните зали и други места за провеждане на занимания по спортно-туристически дейности 1.2. Познава и спазва законовата и подзаконовата нормативна уредба за опазване на околната среда 1.3. Съвместно с помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност разработва инструкции за провеждане на учебно-тренировъчни занимания по

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
	<p>спортно-туристически дейности в съответствие с нормативните документи за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд</p> <p>1.4. Описва правилата за пожарна и аварийна безопасност</p> <p>1.5. Използва по предназначение средствата за противопожарна защита (кофпомпа, пожарогасител, противопожарно одеяло, пясък и др.)</p> <p>1.6. Оказва долекарска помощ при необходимост</p> <p>1.7. Поддържа лична хигиена и хигиена на работното място в съответствие с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и санитарно-хигиенните изисквания</p> <p>1.8. Използва подходящо тренировъчно и представително облекло и отличителни клубни знаци и знаци на различните федерации</p>
<p>2. Прилага различни методи на комуникация при деловото общуване</p>	<p>2.1. Знае и прилага общоприетите или специфичните за спортно-туристическите дейности правила и норми за етично поведение и общуване (познава и се съобразява с Тиролската декларация за най-добрите начини на упражняване на планинските спортове от 6 – 8.09.2002 г.)</p> <p>2.2. Знае и спазва нормите, правилата и принципите за бизнес комуникация</p> <p>2.3. Владее професионална терминология на чужд език, призната от международните спортни структури</p>
<p>3. Умее да работи в екип</p>	<p>3.1. Създава ефективни работни взаимоотношения с участниците в спортно-туристическите занимания, с колеги и ръководители</p> <p>3.2. Осъществява ефективна комуникация с участниците и с други хора, с които поддържа работни взаимоотношения</p> <p>3.3. Оказва помощ на участниците при провеждане на спортно-туристическите занимания</p> <p>3.4. Разпознава признаците на конфликтни ситуации, които могат да възникнат сред участниците</p> <p>3.5. Умее да прилага адекватни методи за своевременно предотвратяване на конфликтни ситуации, които възникват по време на спортно-туристическите занимания</p> <p>3.6. Съобразява се с различията на участниците и намира подходящ индивидуален подход</p> <p>3.7. Познава същността на мотивацията за ефективно провеждане на спортно-туристическите дейности</p>

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
	3.8. Умее да мотивира участниците в спортно-туристическите дейности
4. Знае договорните отношения между работодател и работник	4.1. Познава трудовоправното законодателство и трудовоправните отношения в спортната организация или фирма 4.2. Познава нормирането и заплащането на труда 4.3. Познава правата и задълженията, регламентирани в длъжностната характеристика на инструктора по спортно-туристическа дейност
5. Умее да работи с компютър и да ползва програмни продукти	5.1. Познава конфигурацията на компютъра 5.2. Познава и работи с устройствата за въвеждане и съхраняване на данни 5.3. Намира и използва информация в интернет, работи с електронна поща 5.4. Работи с програмни продукти за създаване и мултиплициране на документи 5.5. Познава съвременните информационни технологии
<i>Специфични за специалност код 8130201 „Спортно-туристическа дейност“</i>	
6. Прилага основните процедури за опазване на човешкия живот и околната среда в случай на природни бедствия (пожар, наводнение и др.), терористичен акт или друго необичайно събитие в местата за провеждане на спортно-туристически занимания	6.1. Описва процедурите за евакуация от спортните зали, други тренировъчни помещения и открити учебно-тренировъчни полигони и обекти при спешни случаи – пожар или други непредвидими ситуации 6.2. Съвместно с помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност запознава занимаващите се с начините за спешно евакуиране от спортно-тренировъчните обекти 6.3. Организира и ръководи своевременното извеждане на занимаващите се през аварийните изходи 6.4. Подпомага лица, които имат нужда от индивидуална подкрепа при извеждане през аварийните изходи 6.5. Съобразно своята компетентност участва в дейности за овладяване на ситуацията и оказва долекарска помощ
7. Познава законната и подзаконната нормативна уредба на системата за физическо възпитание, спорт и туризъм в Република България	7.1. Познава и тълкува основни разпоредби на Закона за физическото възпитание и спорта, които са свързани с професионалната му дейност 7.2. Познава структурните компоненти на системата за физическо възпитание и спорт на Република България и техните функционални връзки 7.3. Познава Закона за туризма 7.4. Познава законната база за защита на природата и

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
	<p>околната среда</p> <p>7.5. Познава и прилага подзаконовите нормативни документи, които имат отношение към спортно-туристическите дейности</p> <p>7.6. Познава и изпълнява изискванията и условията за видовете застраховки</p>
<p>8. Познава организационната структура на българската спортна федерация, на съюзи и други институции, които администрират управлението на спортно-туристическите дейности</p>	<p>8.1. Познава уставите на българските спортни федерации, съюзи и други институции</p> <p>8.2. При възникване на конкретен казус се обръща за разрешаването му към съответната компетентна институция</p> <p>8.3. Познава статутите на съдийските колегии към българските спортни федерации, съюзи и други институции, които администрират управлението на спортно-туристическите дейности</p> <p>8.4. Прилага нормативната уредба за провеждане на спортно-туристическите дейности – намира подходящата информация, прави справки при възникване на конкретни казуси в практиката и др.</p>
<p>9. Съдейства за подготовката и експлоатацията на спортно-туристическите обекти и съоръжения</p>	<p>9.1. Познава процедурите за извършване на преглед с цел установяване изправността на спортно-техническите съоръжения и екипировка</p> <p>9.2. Установява техническата изправност на спортно-техническите съоръжения и екипировка</p> <p>9.3. Следи за изправността на спортно-техническите съоръжения</p> <p>9.4. Осигурява техническа и икономически изгодна експлоатация на спортно-техническите съоръжения и екипировка за провеждане на спортно-туристическите дейности</p> <p>9.5. Изпълнява установените процедури за отмяна на спортно-туристическите дейности</p>
<p>10. Избира и прилага подходящи за съответната група средства, методи и форми на работа в зависимост от вида на спортно-туристическата дейност</p>	<p>10.1. Разбира основни факти, понятия и теории на спортната подготовка и тренировка</p> <p>10.2. Познава основните характеристики и специфика на различните видове спортно-туристически дейности</p> <p>10.3. Познава тренировъчните средства и методи, подходящи при занимания за начинаещи със спортно-туристически дейности</p> <p>10.4. Прилага тренировъчните средства и методи, подходящи при провеждане на спортно-туристически дейности с начинаещи</p>

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
	<p>10.5. Познава тренировъчните средства и методи за провеждане на спортно-туристическите дейности с напреднали</p> <p>10.6. Прилага тренировъчни средства и методи за провеждане на спортно-туристически дейности с напреднали</p> <p>10.7. Познава изискванията за периодизация на спортната подготовка и тренировка</p> <p>10.8. Подпомага провеждането на тренировъчния процес в съответствие с изискванията за периодизация</p>
<p>11. Подпомага планирането, организацията и провеждането на занимания по спортно-туристически дейности</p>	<p>11.1. Изготвя съвместно с помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност и други лица план за занимания по отделен вид спортно-туристическа дейност с различни възрастови групи, като отчита спецификата на спортно-туристическата дейност</p> <p>11.2. Организира и възлага на помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност и друг помощен персонал провеждането на занимания по отделен вид спортно-туристическа дейност в съответствие с нормативните изисквания, методическите принципи и подходи, характерни за дадената спортно-туристическа дейност и съответната възрастова група занимаващи се</p> <p>11.3. Анализира и оценява резултатите от провеждането на занимания по отделните видове спортно-туристически дейности с различни възрастови групи</p> <p>11.4. Подбира и променя в случай на необходимост методите за тренировка, обема и интензивността на натоварването съобразно възрастово-половите особености на занимаващите се</p> <p>11.5. Прави оценка и изготвя предложения за оптимизиране на тренировъчния процес</p> <p>11.6. Осъществява периодичен контрол на тренировъчния процес, който се води от помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност</p> <p>11.7. Участва в планирането, организирането и провеждането на масови спортно-туристически дейности със спортно-развлекателен характер</p> <p>11.8. Подпомага помощник-инструктора по спортно-туристическа дейност при планирането, организирането и провеждането на спортно-туристически занимания на лица със специфични образователни потребности</p>

5. Изисквания към материалната база

Обучението по теория на професията се осъществява в учебни кабинети, а по учебна практика - както в учебно-тренировъчни кабинети и спортни зали на обучаващата институция, така и на учебно-тренировъчни полигони и природни обекти, в закрыта материална спортна база на други спортни организации и фирми, където обучаемите ще провеждат предвидената спортно-педагогическа практика.

5.1. Учебни кабинети

Обзавеждането на учебните кабинети подпомага ефективното провеждане на основните дейности и процеси, свързани с преподавателската и учебната дейност.

Обзавеждането и оборудването на учебния кабинет включват: работно място на инструктора по спортно-туристическа дейност (работна маса и стол), работно място на всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска - по възможност бяла, мебели (предимно шкафове за различни цели), гладка свободна стена за окачване на нагледни материали, видео и учебни видеофилми, екран за прожектиране, мултимедия, компютър, шрайбпроектор и други дидактически средства за обучение.

Необходимо е обучаващата институция да разполага с отделен учебен кабинет за обучение по чужд език и учебен кабинет за компютърно обучение с работно място за преподавателя (работна маса с компютър, стол) и работно място на всеки обучаем (работна маса с компютър, стол) съгласно нормативите на МОН и изискванията на регионалните инспекторати по образованието и РЗИ.

5.2. Обучението по практика на професията се извършва в реална среда - в оборудвани със спортни уреди и съоръжения спортни зали и на учебно-тренировъчни полигони и природни обекти в зависимост от изискванията на конкретната спортно-туристическа дейност и броя на лицата, включени в групата.

6. Изисквания към обучаващите

6.1. По теория

Право да преподават теория имат лица с висше образование, с образователно-квалификационна степен „магистър" или „бакалавър" от професионални направления „Спорт" или „Педагогика на обучението по физическо възпитание" от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с ПМС № 125 от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 64 от 2002 г.; посл. изм. и доп., бр. 94 от 2005 г.), по специалности, които съответстват на учебните предмети (модули) от задължителната професионална подготовка.

6.2. По практика

Право да преподават практика имат лица с висше образование, с образователно-квалификационна степен „магистър" или „бакалавър" от професионални направления „Спорт" или „Педагогика на обучението по физическо възпитание" от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления по специалности, които съответстват на учебните предмети (модули) от задължителната професионална подготовка.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания и умения.